

Notat til Statsrevisorerne om statens overførsler til kommuner og regioner i 2011

– merudgiftsydelse og tabt arbejdsfortjeneste
på det sociale område

Marts
2013

revision
revision

revision

Vedrører:

Statsrevisorernes beretning nr. 20/2011 om statens overførsler til kommuner og regioner i 2011 – merudgiftsydelse og tabt arbejdsfortjeneste på det sociale område

22. februar 2013

RN 101/13

Social- og integrationsministerens redegørelse af 23. januar 2013
Økonomi- og indenrigsministerens redegørelse af 24. januar 2013

1. Dette notat handler om de initiativer, som social- og integrationsministeren har redegjort for som følge af Statsrevisorernes bemærkninger og beretningens indhold og konklusioner. Notatet handler endvidere om økonomi- og indenrigsministerens redegørelse, herunder regionernes udtalelser.

Notatet indeholder følgende konklusion:

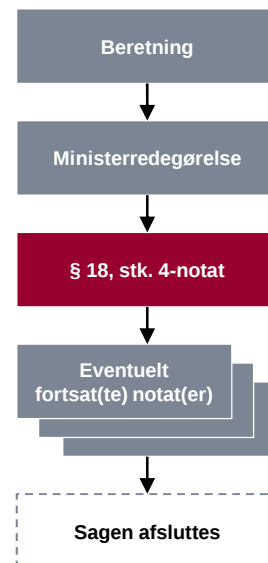
Jeg finder, at social- og integrationsministeren på tilfredsstillende vis redegør for, hvilke initiativer beretningen har givet anledning til. Social- og Integrationsministeriet har i 2011 tydeliggjort vejledningen på området i forhold til brugen af merudgiftsydelse i samspil med andre specialregler, oprettet en særlig hjemmeside om statsrefusion, så alle kommuner og revisorer får lige adgang til den relevante viden herom, og iværksat administrative tiltag, der skal understøtte, at ministeriet får en grundigere viden om årsagerne til det høje fejlniveau i kommunerne.

Jeg vil fortsat følge udviklingen og orientere Statsrevisorerne om:

- Social- og Integrationsministeriets overvejelser om mulige forenklinger af regelsættet som led i ministeriets prioritering af at mindske kompleksitetsgraden af reglerne på ministeriets område
- Social- og Integrationsministeriets arbejde med at afklare, hvornår bestemmelsen om merudgiftsydelse i servicelovens § 41 er subsidier i forhold til andre ydelser
- udviklingen i fejlniveauet i kommunernes administration af sager om merudgiftsydelse og tabt arbejdsfortjeneste efter servicelovens §§ 41 og 42
- Social- og Integrationsministeriets anvendelse af viden om kommunernes administration af ordningerne.

Økonomi- og indenrigsministeren har indhentet udtalelser fra regionsrådene om beretningen og Statsrevisorernes bemærkninger. Det er min opfattelse, at den del af sagen, der omhandler regionernes regnskaber, kan afsluttes.

Sagsforløb for en større undersøgelse

*Du kan læse mere om
forløbet og de enkelte step
på www.rigsrevisionen.dk*

I. Baggrund

2. Jeg afgav i november 2012 en beretning om statens overførsler til kommuner og regioner i 2011 – merudgiftsydelse og tabt arbejdsfortjeneste på det sociale område. Beretningen handler om revisionen af statens overførsler med særligt fokus på Social- og Integrationsministeriets administration og kommunernes hjemtagelse af refusion for merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste efter servicelovens §§ 41 og 42. Ordningerne omfatter støtte til familier med et barn under 18 år, der forsørges hjemme, og som har betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse.

Staten yder 50 % i refusion af kommunernes udgifter. For de 2 ordninger udbetalte Social- og Integrationsministeriet i 2011 samlet 1,08 mia. kr. i refusion til kommunerne.

Beretningen omfatter desuden en vurdering af regionernes opfølgning på resultaterne af den udførte revision samt regionernes finansielle politikker til håndtering af kapital- og gældspleje.

Rigsrevisionen vurderede i undersøgelsen, at det var usikkert, om afregningen af refusionen mellem staten og kommunerne af udgifter til merudgiftsydelse og tabt arbejdsfortjeneste havde været korrekt, og at området kunne styrkes væsentligt ved en bedre administration i kommunerne. Social- og Integrationsministeriet havde i en årrække vidst, at kommunernes sagsbehandling var behæftet med fejl. Rigsrevisionen fandt, at ministeriet burde have anvendt denne viden til at iværksætte tiltag for yderligere at understøtte kommunernes administration af ordningerne og dermed et mere sikkert grundlag for refusionshjemtagelsen.

3. Da Statsrevisorerne behandlede beretningen, bemærkede de, at Social- og Integrationsministeriet burde arbejde for at forbedre kommunernes muligheder for at administrere dette område korrekt.

4. Dette notat indeholder min vurdering af de initiativer, som social- og integrationsministeren har redegjort for som følge af beretningen.

Hele sagen og dens dokumenter kan følges på www.rigsrevisionen.dk og på www.ft.dk/Statsrevisorerne.

II. Gennemgang af ministrenes redegørelser

5. I det følgende gennemgår jeg social- og integrationsministerens samt økonomi- og indenrigsministerens redegørelser.

Social- og integrationsministeren har i sin redegørelse oplyst om tiltag, som er nævnt i beretningen, samt yderligere tiltag.

Social- og Integrationsministeriets overvejelser om mulige forenklinger af regelsættet som led i ministeriets prioritering af at mindske kompleksitetsgraden af reglerne på ministeriets område

6. Det fremgik af beretningen, at det var usikkert, om afregningen af refusionen med staten var korrekt for alle kommuner. Statsrevisorerne fandt det utilfredsstillende, at kommunernes administration havde været så fejlbehæftet, at det var usikkert, om afregningen af refusion mellem stat og kommune havde været korrekt.

Rigsrevisionen fandt i beretningen, at Social- og Integrationsministeriet kunne forbedre administrationen af området ved at understøtte kommunernes behov for viden om typiske udgifter for en gennemsnitlig familie i forhold til merudgifter og dermed skabe mere ens sagsbehandling på tværs af kommunerne. Rigsrevisionen fandt videre, at det ville kunne lette sagsbehandlingen i kommunerne og give kommunerne et bedre grundlag for at vurdere en merudgift, hvis ministeriet sikrede dels et mere klart regelgrundlag, dels at der løbende blev indsamlet og formidlet viden om de typiske udgifter til en familie.

7. Det fremgår af social- og integrationsministerens redegørelse, at ministeriet prioriterer at mindske kompleksitetsgraden af reglerne på ministeriets område og derfor løbende overvejer mulige forenklinger af regelsættet, herunder forenkling af beregningsmetoden for merudgifter.

Det fremgår videre af redegørelsen, at ministeren imidlertid finder, at brug af fx standardbeløb eller centralt fastsatte takster for de enkelte elementer (fx beklædning, vask og diætkost) ikke er hensigtsmæssigt, idet merudgiftsydelsen er karakteriseret ved, at kommunerne i de enkelte sager skal foretage helt konkrete og individuelle vurderinger af kompensationsbehovet.

8. Det fremgik af beretningen, at servicelovens bestemmelse om merudgifter ifølge Social- og Integrationsministeriet er subsidiær, men at kommunerne generelt er i tvivl om, hvorvidt servicelovens § 41 også er subsidiær, når det gælder støtte til aflastning. Rigsrevisionen fandt, at ministeriet burde afklare, i hvilke situationer kommunerne skal betragte § 41 om merudgiftsydelse som subsidiær i forhold til andre bestemmelser. Dette er afgørende for, at kommunernes udgifter på området konteres korrekt, så kommunerne ikke anmoder staten om refusion for ydelser, der ikke er berettiget til statsrefusion.

9. Social- og integrationsministeren oplyser i sin redegørelse, at ministeriet har foretaget en gennemgang af regelsættet vedrørende merudgiftsydelse og tabt arbejdsfortjeneste og er opmærksom på, at specielt reglerne om merudgiftsydelse i servicelovens § 41 er meget komplekse. I 2011 blev der foretaget en tydeliggørelse af vejledningen på området i forhold til brugen af merudgiftsydelsen i samspil med andre specialregler, herunder udvalgte regler i sundhedslovgivningen. Det fremgår videre af redegørelsen, at ministeriet aktuelt overvejer muligheden for at tydeliggøre anvendelsesområdet fremadrettet.

10. Jeg finder det relevant, at Social- og Integrationsministeriet prioriterer regelforenkling og overvejer muligheden for at tydeliggøre reglerne.

11. Jeg vil følge Social- og Integrationsministeriets overvejelser om mulige forenklinger af regelsættet som led i ministeriets prioritering af at mindske kompleksitetsgraden af reglerne på ministeriets område. Jeg vil endvidere følge ministeriets arbejde med at afklare, hvornår bestemmelsen om merudgiftsydelse i servicelovens § 41 er subsidiær i forhold til andre ydelser.

Fejlniveauet i kommunernes administration af sager om merudgiftsydelse og tabt arbejdsfortjeneste efter servicelovens §§ 41 og 42

12. Undersøgelsen viste, at Social- og Integrationsministeriet i en årrække har haft viden om et højt fejlniveau i kommunernes administration af merudgiftsydelse og tabt arbejdsfortjeneste. Ministeriets egen gennemgang af resultaterne af den udførte revision i kommunerne viste, at der i regnskabsåret 2009 var konstateret væsentlige fejl i administrationen af de 2 ordninger i ca. 40 % af landets kommuner.

Rigsrevisionen fandt, at ministeriet burde have kortlagt årsagerne til det høje fejlniveau og iværksat tiltag for yderligere at understøtte kommunernes administration af ordningerne.

Social- og Integrationsministeriet har i december 2012 offentliggjort en evaluering af resultaterne af kommunernes revision for regnskabsåret 2010. Evalueringen viser, at der i 2010 var fejl i 48 % af kommunernes sager om merudgiftsydelse og tabt arbejdsfortjeneste. Det er således ikke lykkedes kommunerne at nedbringe fejlniveauet i administrationen af ordningerne.

Endvidere blev det i beretningen konstateret, at der er en stor variation i kommunernes udgiftsniveau til merudgiftsydelse. Rigsrevisionen fandt det uhensigtsmæssigt, at hverken Social- og Integrationsministeriet eller de besøgte kommuner kunne forklare den store variation.

13. Statsrevisorerne bemærkede, at Social- og Integrationsministeriet generelt havde udføret et tilfredsstillende tilsyn med den enkelte kommunes administration og refusionshjemtagelse, men at ministeriet for de 2 undersøgte ordninger burde have kortlagt årsagerne til fejlene og iværksat yderligere tiltag for at understøtte kommunernes administration.

14. Social- og integrationsministeren oplyser i sin redegørelse, at ministeriet netop på baggrund af viden om det væsentlige fejlniveau har foretaget en række administrative tiltag, som skal understøtte ministeriets muligheder for at få en grundigere viden om årsagerne til det høje fejlniveau. De nævnte tiltag omfatter en særlig hjemmeside om statsrefusion og revisionsberetninger, årlige møder med revisionsfirmaerne, opgradering i 2011 og 2012 af ministeriets database til registrering af fejlniveau og fejltyper på de enkelte sagsområder samt en årlig evaluering af kommunernes revision. Evalueringen formidles bl.a. til ministeriets fagkontorer.

15. Set i lyset af, at det ikke er lykkedes at nedbringe fejlniveauet i kommunerne, finder jeg det positivt, at Social- og Integrationsministeriet forbedrer sin viden på området. Jeg vil følge udviklingen i fejlniveauet i kommunernes administration af sager om merudgiftsydelse og tabt arbejdsfortjeneste efter servicelovens §§ 41 og 42. Jeg vil desuden følge ministeriets anvendelse af viden om kommunernes administration af ordningerne.

Gennemgang af regionernes regnskaber

16. Rigsrevisionen konstaterede i undersøgelsen, at regionernes regnskaber havde en højere kvalitet end tidligere, men at regionerne fortsat kunne forbedre den økonomiske forvaltning ved bl.a. at styrke styringen af projektrengskaber og anlægsregnskaber.

17. Statsrevisorerne konstaterede, at regionernes regnskaber havde en højere kvalitet end tidligere år, men at de kunne forbedres.

18. Økonomi- og indenrigsministeren oplyser i sin redegørelse, at ministeriet har sendt beretningens indhold og konklusioner samt Statsrevisorerne bemærkninger til beretningen til regionsrådene til udtalelse.

Region Nordjylland oplyser, at der arbejdes kontinuerligt i forhold til at forbedre regnskabsprocesserne, herunder afstemning af regionens statuskonti. I forhold til projekter med ekstern finansiering på det regionale udviklingsområde gælder det, at der som led i implementeringen af budgetloven og de tilhørende principper om tilsagnsbudgettering sker en kritisk gennemgang af regionens projekttilsagn.

Region Sjælland har oplyst, at der er udarbejdet og gennemført handleplaner for de forhold, som var nævnt eksplicit i revisionsberetningen for regnskabsår 2010 (lønområdet). Derudover har regionen indført et koncept omkring ledelsestilsyn, som bl.a. sætter fokus på den enkelte ansvarlige ledes (tilsyns-)opgaver og ansvar i forhold til bl.a. intern kontrol og opfølgning, herunder også i relation til afstemninger mv.

Region Hovedstaden har oplyst, at administrationen har gennemført en række konkrete initiativer til opstramning af området, herunder bl.a. skærpelse af det ledelsesmæssige fokus, omprioritering af resurser i administrationen til anlægsområdet og kvalitetssikringssystem vedrørende investeringsregnskaberne.

Region Midtjylland og Region Syddanmark har ikke haft bemærkninger til beretningen eller til Statsrevisorerne bemærkninger.

19. Økonomi- og indenrigsministeren oplyser i sin redegørelse, at det samlet er ministerens indtryk på baggrund af Statsrevisorernes og Rigsrevisionens bemærkninger samt regionernes udtalelser, at regnskabsaflæggelsen og revisionen af regnskaberne fortsætter den positive udvikling, der kunne konstateres med regionernes regnskaber for 2008 og 2009.

20. Det er min opfattelse, at den del af sagen, der omhandler regionernes regnskaber, kan afsluttes.

III. Næste skridt i sagen

21. Jeg vil følge udviklingen på følgende områder under Social- og Integrationsministeriet:

- Social- og Integrationsministeriets overvejelser om mulige forenklinger af regelsættet som led i ministeriets prioritering af at mindske kompleksitetsgraden af reglerne på ministeriets område
- Social- og Integrationsministeriets arbejde med at afklare, hvornår bestemmelsen om merudgiftsydelse i servicelovens § 41 er subsidiær i forhold til andre ydelser
- udviklingen i fejlniveauet i kommunernes administration af sager om merudgiftsydelse og tabt arbejdsfortjeneste efter servicelovens §§ 41 og 42
- Social- og Integrationsministeriets anvendelse af viden om kommunernes administration af ordningerne.

Lone Strøm